

Beslissing

Klachtnummer:	KC 25-011
Klachtdatum:	15 april 2025, aangevuld op 17 april 2025
Klaagster:	klaagster
Onderwerp:	insluiting op 11 en 12 april 2025
Verweerders:	verpleegkundig specialist , regiebehandelaar en zorgverantwoordelijke verpleegkundig specialist waarnemend regie- behandelaar en zorgverantwoordelijke

Verloop van de behandeling van de klacht

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klacht die klaagster op 15 april 2025, aangevuld op 17 april 2025, heeft ingediend. De klacht heeft betrekking op insluiting op 11 en 12 april 2025.

Verweerder I en II hebben op 23 april 2025 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend.

Op 29 april 2025 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden. Daarbij waren aanwezig:

- klaagster en haar advocaat,
- verweerders.

Van de klachtencommissie waren aanwezig:

- de heer mr. H. Dontje, voorzitter;
- de heer H. Schneider, psychiater (digitaal);
- mevrouw R. Gros, klinisch psycholoog n.p./psychotherapeut.

Voor de verslaglegging was aanwezig de heer mr. E. Krol, waarnemend secretaris.

Klaagster heeft voorafgaand aan de hoorzitting aan de klachtencommissie geen toestemming gegeven om haar behandeldossier in te zien. Klaagster heeft ter zitting toegelicht dat zij vreesde dat de klachtencommissie vooringenomen zou zijn, als zij voorafgaand aan de zitting haar behandeldossier zou bestuderen. Volgens klaagster bevat het dossier namelijk veel onjuistheden. Klaagster heeft aangegeven dat zij wel instemt met dossierinzage na afloop van de zitting.

De klachtencommissie overweegt dat het klaagster haar goed recht is om dossierinzage te weigeren. De klachtenprocedure laat echter in beginsel geen ruimte om na de zitting (alsnog) het behandeldossier in te zien. Op die manier kan de klachtencommissie tijdens de zitting namelijk niet haar bevindingen aan de orde stellen en klaagster en verweerders de gelegenheid geven om daarop te reageren. Uit het oogpunt van een goede procesorde heeft de klachtencommissie daarom niet na de hoorzitting het behandeldossier ingezien. Dit betekent dat de klachtencommissie de klacht beoordeelt op basis van de schriftelijke stukken die partijen bij de klachtencommissie hebben ingediend en de toelichting van partijen tijdens de hoorzitting.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

De klacht is gericht tegen verplichte zorg in de vorm van insluiting. Daarvoor is een beslissing op grond van artikel 8:9 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) genomen. De klachtencommissie kan deze klacht over deze beslissing beoordelen op basis van artikel 10:3 van de Wvggz en het Klachtenreglement klachten Wvggz van de Regionale Klachtencommissie (Klachtenreglement).

Toelichting van klaagster

Klaagster en haar advocaat hebben op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Klaagster is verplicht opgenomen bij de zorgaanbieder, maar ze voelt zich niet welkom bij de instelling. Zij voelt zich de hele dag een lastpak. Zij is inmiddels teruggekeerd naar haar appartement op het terrein van de zorgaanbieder. Zij verblijft daar al tien à vijftien jaar, eerst met een rechterlijke machtiging, later met een zorgmachtiging. Behandelaren willen deze machtiging nu weer verlengen. Daar is ze het niet mee eens, ze is al een paar keer bijna dood geweest en ze heeft drie kinderen en een kleinkind. Haar ex-partner die haar mishandelde heeft twee van haar kinderen meegenomen. Zij heeft PTSS. Voor haar trauma's en rouwverwerking heeft ze nooit hulp gekregen. Er zijn heel veel vrienden van haar hier gestorven.

De zorgaanbieder heeft haar op een gegeven moment zeven maanden laten zwerven. Toen kreeg ze aan een containerwoning. De huisarts heeft haar toen gezond verklaard. Op een gegeven moment is ze naar een huisje van de zorgaanbieder overgebracht. Toen is ze in coma gelegd. Zij wil geen hulp van de zorgaanbieder. Zij wil graag een andere zorgverlener/hulpverlener. Zij wil het liefst zelfstandig wonen, wellicht dat daarvoor een tussenstap nodig is. Als eerste stap bij de zorgaanbieder wil ze graag beneden wonen. Zij stipt aan dat beneden haar een appartement vrij staat. Iedereen vindt dat zij daarvoor in aanmerking moet komen, maar op dit verzoek wordt niet gereageerd.

Op zich kan ze met iedereen wel goed opschieten. Ze heeft tien jaar een PB'er gehad. Zodra zij zegt dat ze zich zorgen maakt, dan weet klaagster al dat ze weer wordt overgebracht. Ze mist bij hulpverleners een professionele houding. Nu opeens doen ze wel weer wat. Ze komen vijf à zes keer per dag langs. Dat vindt ze ook onplezierig en wil ze ook absoluut niet.

Zij klaagt nu over insluiting. Dit is in april tweemaal gebeurd. Na overbrenging wordt ze gelijk in een isolatiecel/separeerverblijf geplaatst. De eerste opname was op 2 april. Haar probleem is dat de politie haar op een hele beangstigende manier heeft overgebracht, bijvoorbeeld omdat ze een keertje niet leuk lacht of onaardig is. Verweerder II hoor je niet over het feit dat klaagster haar leven heeft gered. Ze heeft geen herinneringen aan waarom zij is opgenomen op 11 april 2025. Zij zijn haar aan het vermoorden; zij moet dit drinken, dat slikken, terwijl daar de waterkraan is.

Klaagster heeft het verweerschrift niet gelezen. Zij leest niets, wat in haar handen is gedrukt. De voorzitter leest een passage uit het verweerschrift aan klaagster voor. Zij herkent zich absoluut niet erin wat verweerders hier hebben geschreven. Dit klopt absoluut niet. Zij staat nooit met wapens in haar hand. Er staat niet bij, waarom dit zo zou kunnen zijn. Zij is twaalf maanden geïnjecteerd, waardoor ze veel pijn heeft en niet kon ademen en alleen in een stoel kon zitten. Dan is het niet raar dat het appartement vervuild is. Zij is zeer ontevreden over de huishoudelijke hulp. Vanaf haar derde wordt ze dagelijks misbruikt; zij heeft aan haar armen wonden opgelopen. De urine loopt weg, ze kan niet in een luier plassen. Een paar jaar geleden is ze in coma gelegd. Ze poept niet op die plek, omdat ze dat leuk of gezellig vindt. Eten en drinken kon ze ook niet. Dat boeide hen niet.

Ze moest haar tanden eruit halen. Dat moest iedereen doen. Dit is een vorm van extreme mishandeling en marteling. Klaagster doet tijdens de zitting haar kunstgebitten in om te illustreren hoe dat gaat.

De advocaat van klaagster licht toe dat ze klaagster al tien jaar kent en vertelt dat klaagster chaos in haar hoofd ervaart en chaos in haar leefomgeving heeft/creëert, maar dit past bij haar en daarmee

functioneert ze min of meer. Met begeleiding kon zij hier goed mee omgaan. Zij stelt dat het nu lijkt, alsof dat minder wordt geaccepteerd; het toestandsbeeld en de situatie zijn echter niet veranderd. Zij heeft niet gehoord dat klaagster bij de opname behandeling heeft gehad. De maatregel komt over als een time-out. Zij denkt niet dat dit iets oplevert. Klaagster is nu terug in haar appartement. Het is nu afwachten wanneer het weer zo ver komt. Het middelengebruik van klaagster is niet vastgesteld; in de zorgmachtiging is controle hierop als verplichte zorgvorm opgenomen. De inzet van deze verplichte zorg is logischer dan insluiting. Toen zij klaagster sprak, was ze goed aanspreekbaar.

Toelichting van verweerders

Verweerders hebben op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Verweerder II heeft de aanloop naar de opname toegelicht. Vanuit haar eigen waarneming en die van de verpleging was geen constructieve samenwerking meer met klaagster mogelijk. Er was geen gesprek te voeren met klaagster. Klaagster was moeilijk te volgen. Na de opname bleek dat het appartement, dat op 11 april nog schoon was, in korte tijd sterk vervuild was. Verweerder II meende dat een onwerkbaar situatie was ontstaan. Klaagster deed psychotische uitspraken, was zichtbaar aan het lijden en was angstig. Daarom moest er ingegrepen worden en dit kon niet anders dan door een opname op de.

Gelet op de bedreigingen die klaagster uitte en haar toestandsbeeld, is ervoor gekozen om eerst een risico-inschatting te maken, te kijken hoe de samenwerking zich ontwikkelde, zodat beoordeeld kon worden of zij veilig naar de afdeling kon. Na een dag op de speciale afdeling was een langer verblijf niet langer proportioneel. Vervolgens heeft ze tot 22 april op de afdeling verbleven, waar haar bewegingsvrijheid is opgebouwd. Nu heeft ze weer onbeperkte bewegingsvrijheden.

Wat betreft de wilsbekwaamheid is in de beslissing opgenomen dat klaagster de gevolgen van haar handelen niet kon inschatten. De psychiater van dienst heeft meegedacht over mogelijke alternatieven en er is afstemming gezocht met geneesheer-directeur, voordat de beslissing is genomen.

Verweerder II kan niet goed ingaan op de vraag van de advocaat hoe de behandeling vorm heeft gekregen. Er is geen medicatie gegeven, omdat klaagster daartegen sterk ageert. Het vermoeden is dat klaagster in de thuissituatie middelen gebruikt die het toestandsbeeld negatief hebben beïnvloed. Zodra klaagster kwam op 11 april en weer vrijheden kreeg, ontregelde ze zeer snel. Klaagster weigert medewerking aan urinecontrole om het middelgebruik te detecteren. Hier is wel omgevraagd. Er zijn zakjes wit poeder gevonden in haar appartement en ze heeft eerder aangegeven te gebruiken.

Verweerder I heeft aanvullend toegelicht dat klaagster is geobserveerd in een beveiligde, beschermde omgeving en is gekeken of enige samenwerking mogelijk is. Dit is doorlopend getoetst. Op een gegeven moment is, toen bleek dat enige verbetering optrad en enige samenwerking mogelijk was, besloten tot verblijf op de afdeling.

Op 11 april 2025 bleek dat klaagster binnen 12 uur het appartement zeer had weten te bevuilen. Op de afdeling is gekeken hoe haar toestandsbeeld zich ontwikkelde. Voorafgaand aan de eerste opname begin april, zag men gedurende een half jaar een verslechtering van het toestandsbeeld. Ongeveer een jaar geleden is klaagster ook opgenomen geweest. Toen is sprake geweest van een langduriger herstel. De opnames in april waren relatief kort.

Bij die tweede ontregeling is ervoor gekozen om gedurende langere periode te stabiliseren. Bij het verlaten van de speciale afdeling was ze nog volledig gestabiliseerd. Ze was nog steeds psychotisch. Er was enige samenwerking met de verpleging.

Volgens verweerder I zijn de decompensaties het gevolg van psychotische stoornis in combinatie met middelengebruik. Hierover kon recent een redelijk gesprek met klaagster plaatsvinden. Een dergelijk

gesprek was daarvoor niet mogelijk. Bij eerste decompensatie begin april is gekozen voor een medicamenteuze behandeling en is het antipsychoticum-depot verhoogd. Bij de tweede decompensatie is niet opnieuw gekozen voor een verhoging. Klaagster ontregelde niet primair, omdat het depot onvoldoende is, maar als gevolg van haar middelengebruik. Ze erkent dit zelf ook. Er is bloed en urine bij klaagster afgenomen, maar dit gebeurde vrijwillig om lichamelijke klachten/problematiek uit te sluiten. De afname van bloed en urine om het middelengebruik te controleren vindt verweerder I niet proportioneel.

Beoordeling van de klacht

Klaagster heeft op 15 en 17 april 2025 geklaagd over 'de opname en alles wat daarbij hoort en de insluiting in de separeer'. Zij heeft verwezen naar de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg van 11 april 2025. Ter zitting is proces opname/insluiting verhelderd.

De klachtencommissie constateert dat insluiting een vorm van verplichte zorg is, die is aangezegd op 11 april 2025. Omdat geen dossierinzage heeft plaatsgevonden, kan de klachtencommissie niet beoordelen of deze zorgvorm is opgenomen in de zorgmachtiging. Ook kan zij niet zelf beoordelen of de schriftelijke beslissing voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Wel kan de klachtencommissie, op basis van de schriftelijke stukken en de toelichting ter zitting, beoordelen of de opname op 11 april 2025 voldeed aan de criteria voor verplichte zorg, zoals omschreven in artikel 3:3 en 3:4 van de Wvvgg.

Verweerders hebben in het verweerschrift toegelicht dat klaagster op 10 april 2025, op haar verzoek, is teruggekeerd naar haar appartement op het terrein van de zorgaanbieder. In het verweerschrift hebben verweerders beschreven welke gebeurtenissen die kort na haar terugkeer plaatsvonden op 10 en 11 april 2025 aanleiding gaven tot insluiting. Deze gebeurtenissen en het toestandsbeeld van klaagster maakten volgens verweerders dat sprake was van ernstig nadeel, in de vorm van psychische schade en verwaarlozing. Ook werd gevreesd voor (verdere) agressie en de veiligheid voor klaagster en anderen.

Klaagster heeft aangegeven dat geen aanleiding bestond om tot insluiting over te gaan. Zij herkent zich niet in de beschrijving in het verweerschrift. De klachtencommissie heeft echter geen reden om aan de juistheid van deze beschrijving te twijfelen. Verweerders hebben volgens haar voldoende duidelijk gemaakt dat sprake was van ernstig nadeel dat door de opname moest worden afgewend.

Klaagster heeft in haar klacht verteld dat ze al geruime tijd geen drugs meer gebruikt, zeer goed aanspreekbaar is en wel degelijk goed kan functioneren. Dat klaagster nu stelt al geruime tijd geen drugs meer te gebruiken, valt voor de klachtencommissie moeilijk te rijmen met het feit dat zij op 28 maart 2025 zelf richting hulpverleners heeft aangegeven amfetamine te hebben gebruikt en dat in haar appartement meerdere zakjes met wit poeder zijn aangetroffen. Voor de klachtencommissie is voldoende aannemelijk dat sprake van ontregeling, die voortkomt uit de psychiatrische stoornis van klaagster in combinatie met middelengebruik. Omdat klaagster hierover eerder zelf transparant was, ziet de klachtencommissie bovendien in een controle op middelengebruik geen goed alternatief voor opname. Een dergelijke controle zou – naar verwachting – hooguit kunnen bevestigen dat klaagster had gebruikt, maar zou niet bijdragen aan het afwenden van het ernstig nadeel, waarvan op 11 april 2025 sprake was.

Anders dan klaagster stelt, blijkt uit de toelichting van verweerders wel degelijk dat zij niet aanspreekbaar was en op dat moment niet goed functioneerde. Dat functioneren leidde tot (dreiging van) ernstig nadeel voor klaagster zelf, maar ook voor anderen, waaronder voor zorgverleners. De klachtencommissie volgt daarom de conclusie van verweerders dat insluiting noodzakelijk was om (verder) ernstig nadeel af te wenden.

Bovendien bestonden er geen mogelijkheden voor vrijwillige zorg, waren er geen alternatieven en was de opname evenredig en effectief. Hierboven is de klachtencommissie al ingegaan op het gesuggereerde

alternatief om (verplicht) urinecontroles te doen op middelengebruik. Urinecontroles zijn niet effectief op het doel te bereiken dat met opname werd beoogd. Verder overweegt de klachtencommissie dat opname nodig en evenredig was om een goede risico-inschatting te maken, mede gelet op de dreigende taal die klaagster uitsloeg. De opname heeft naar de opvatting van de klachtencommissie niet langer geduurd dan strikt noodzakelijk om te komen tot stabilisatie van het toestandsbeeld en is in dat opzicht ook evenredig te achten.

De klachtencommissie komt tot de slotsom dat de opname op de speciale afdeling als uiterste middel noodzakelijk was om het aanwezige ernstig nadeel af te wenden en verder ook voldoet aan de eisen uit de Wvggz. De klacht is daarom op dit punt **ongegrond**.

De aanzegging is, zoals klaagster terecht heeft opgemerkt, niet gedaan door een psychiater. Dat is ook niet vereist. Wel geldt de wettelijke eis¹ dat een zorgverantwoordelijke, die niet psychiater is, over de inzet van verplichte zorg overeenstemming moet bereiken met de geneesheer-directeur. In het verweerschrift is toegelicht dat de geneesheer-directeur heeft ingestemd met de (voorgenomen) beslissing van verweerders om verplichte zorg te verlenen aan klaagster. Daarmee is gehandeld in lijn met de wet. Ook op dit punt is de klacht **ongegrond**.

Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht over de opname op de speciale afdeling **ongegrond**.

Beroepsmogelijkheid

Klaagster, haar vertegenwoordiger en de zorgaanbieder kunnen een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland voor een beslissing over de klacht. Dit kan binnen zes weken na de dag waarop de beslissing is meegedeeld (artikel 10:7 Wvggz).

¹ Dit staat in artikel 8:9, eerste lid, aanhef en onder c van de Wvggz.

De beslissing is genomen op 29 april 2025 door de heer mr. H. Dontje, voorzitter, de heer H. Schneider en mevrouw R. Gros, in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, de heer mr. E. Krol.

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 8 mei 2025 verstuurd aan advocaat, verweerders, de directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.